

Pintér Jenő ravatalánál.

I.

Amint most sötét ravatalod előtt megállok. Kedves Barátom, *Pintér Jenő*, a klasszikus költő sóhaja toúl ajkamra lebríthatatlanul: „multis ille honis flebilis occidit, nulli flebilior, quam mihi...“ De e percben mégis el kell fojtanom egyéni fájdalmamat, amikor másokéinak, a köznek, a *Debreceni Tisza István-Tudományegyetemének* kell hangot adnom, amely Téged mindig oly nagyrabecsült s amely, saját vallomásod szerint, pályád egyik legszebb koszorúját nyújtotta *Feléd: a honoris causa doctorokét.*¹ Igaz, hogy magvetésed és aratásod nem a mi csarnokainkban folyt le, de azért folyton részt kértünk kincseiből, mert ha tan a viszonyosság elvének valami előjoga, ez éppen abban áll, hogy bárhol találja a tudomány hő és termékeny szolgálatát, készséggel siet eléje, hogy támogassa, vagy hódoljon előtte ösztönösen. Es vajjon ki érdemelte volna meg ezt jobban közülünk, mint Te, *Drága Barátom*, akit valami szent páthosszal töltött el az az ősi igazság, nekünk folytonos létparancs, hogy „Nyelvében él a nemzet!“ Nyelvében, tehát abban, ami lelke tartalmát leghűbben fejezi ki, amit művelődése folyamán tanult, gondolt, képzelt és érzett, más szóval az irodalmában. Ezért vetetted rá magad olyan szomjan, mintha felelősséget éreznél egy egész nemzedékért, hogy magad foglaljad össze egy élő szervezetben mind azt, ami a magyar géniusz legmagasabbrendű megnyilvánulása.. Így támadtak egymás nyomában rendszerező összefoglalásaid s végül az a hatalmas 8 kötet, melyhez fogható a külföldi irodalmakban is ritkaság, hogy egyetlen kéz ilyen részletesen és módszeresen tárja föl valamely nép szellemi multjának egész történetét. S hogy tudományos értéke, tárgyilagossága és teljessége révén a szakkörökön túl nemcsak más disciplinák művelőit, hanem a jövő kutatóit is kényszeríteni tudja, hogy segítségedet igénybe vegyék. Így lettek könyveid már megjelenésükkor — kultúreseményekké, s töltöttek be *Trianon* után olyan szerepet, mint aminőt a *Toldy Ferenczi* annakidején, hiszen államiságunk újra megingott s irodalmunk is új eszményeket váltott az egész vonalon. Ha ily szemszögből nézzük pályafutásodat, Kedves Barátom, joggal mondhatni, hogy azok közül való vagy, akik amíg tudományt alkottak, a művelődés rágyára is rá tudták vezetni olvasóikat, és akiknek az életműre egygé forrt a nemzeti művelődés ideáljaival... Es mindezek mellett még volt időd munkatársaidat Társaságba tömöríteni, elnökül vezetni, folyóiratot szerkeszteni, az ifjabb nemzedéket irányítani, másnemű és sokágú hívtalatos elfoglaltságaidról nem is szólnán. Nem: a tanári, emberi és baráti erényeidről, amelyek aranymérlegén az ész és a szív serpenyője mindig egyszerűen lebegett.

¹ Köszönő beszédét végezte így felavatásakor (1937. május 22.): „Allítom és nyíltan megvallom, hogy oda nem adnám ezt a kítüntetést a világ semmi-féle kincséért“.

Oh, mennyi odaadás, mennyi önzetlenség és tudomány szeretet, amelyek hevében ily korán kellett összeomlanod!... De keljünk fel, „a fájdalom vigasztal”. Vigasztal: hogy a miénk voltál, hogy példában és sikereidben emelkedni érezzük az élet értékét, nőni azoknak a szellemkölcsi erőknak besét, amelyek védenek a sors keserű csapásaival szemben... E gondolatban búcsúzom Tőled, Egyetemünk nevében is, Kedves jó Barátom. Isten veled, a Riszonlátásra, mert a Lélek él, találkozunk!

Pap Károly.

II.

A tegnap még szegedi, ma az otthonába hazatért kolozsvári M. Kir. Ferenc József Tudományegyetem Tanácsa, különösképen pedig ezen egyetemnek Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Kara jött el, hogy végítztsésgyet tegyen Pintér Jenőnek, egyetemünk tiszteletbeli, címzetes ny. r. tanárának.

Tudom. hisz lehetetlen nem tudni, hogy a címzetes nyilvános rendes tanárrá megválasztáskor a Ferenc József Egyetem Pintér Jenő pártatlan irodalomtörténeti munkásságát méltányolta és tüntette ki. Azt a munkásságot, amely egyformán tiszteletet parancsol mind a részletek pontos és szabatos számbavétele, mind az összefüggések világos és tömör összefoglalása által. Nem tudom, nem tudhatom azonban, vajjon számba vette-e a most már hazatért egyetem annak idején Pintér Jenő Erdélyszeretetét, az erdélyi szellemi élet iránt tanúskított állandó és jóakarató érdeklődését. Tanúságot tesztek erről én itt, ravatalánál. Valahányszor csak találkozott velem, vagy az elszakított Erdély szellemi életének bármelyik munkásával, mindig azt kérdezte: mint éltek, mit dolgoztok? S hogy kiderült arca és tekintete, ha valami, még oly csekély dolgrégezésről is számolhattunk be!

Ajka többé nem kérdi: mit dolgoztok? De mi felelünk: dolgozunk, ma nyugodtan és erőink szabad megfeszítésével az ő soha nem pihenő, soha ki nem fáradó példája szerint. Köszönjük Neked, Pintér Jenő, az irodalomtörténetírónak életművében megtestesült remek példáját és köszönjük lelkes és lelkesítő Erdélyszeretetet.

Isten veled!

Kristóf György.

A magyar és a németalföldi „Athénás”.

A magyar irodalomtörténetírás XVIII. századi úttörőinek a sorában egyedül áll Bod Péter magyarnyelvű írói életrajz-gyűjteményének szimbolikus címével: *Magyar Athénás*. A humanista színezetű nyelvhasználat *Athénnek* (a régi magyar nyelvben az *Athenae* latin „plurale tantum” szóalak accusativusából *Athénásnak*, v. ö. Melich János, MNy. XIV. 18, 73. és XXXVI. 146. l.) általában az egyetemi városokat nevezte. Ilyen értelemben fordul elő a leideni Meursius könyve címében is: *Athenae Batavae* (1625). Minthogy ez a mű a leideni egyetem tanárainak műveik felsorolását is tartalmazó életrajzait adja, gondolni lehetne arra is, hogy ezt követi műve címében Bod Péter. (Meursiusnak másik, ugyancsak 1625-ben megjelent hasonló című műve élén a klasszikus akadémiai város neve már nem átvitt értelemben szerepel: az *Athenae Atticae* valóban az ókori Athén régiségáni ismertetését tartalmazza.) Van azonban Németalföld latinnyelvű irodalmában egy olyan irodalomtörténeti munka is, mely több joggal tart igényt arra, hogy Bod Péter mintáját lássuk

bonne. Az antverpeni *Franciscus Smeertius* „Belga Athénás”-a ez, az 1628-ban megjelent *Athenae Belgicae*. Ez a könyv a németalföldi tudósok teljességre törekvő életrajzi lexikona, itt tehát a görög városnév már nem egyetlen tudományos középpontot, hanem egy ország egész tudós világát jelenti, akárcsak Bod Péternél, — a „belga” jelző természetesen, úgy mint a régi magyar nyelvben, pl. magánál Bod Péternél is többször, még az osztatlan Németalföldre, a mai Belgiumra és „Hollandiára” egyaránt vonatkozik. Bár az arányok mások — Bod Péter műve kis 8°, Smeertiusé 2° —, a két könyv címlapja még beosztásában is feltűnően egyezik. A tömören összefogó szimbolikus főcímet egészen egyformán taglalja a „sive”, illetőleg „avagy” szócskával hozzáfűzött terjengős alcím: „ATHENAE | BELGICAE | SIVE | NOMENCLATOR | INFER. GERMANIAE SCRIPTORVM | QUI DISCIPLINAS | PHILOLOGICAS, PHILOSOPHICAS | THEOLOGICAS, IURIDICAS, MEDICAS | ET MUSICAS | ILLUSTRARVNT.” „MAGYAR | ATHENAS | AVAGY | AZ ERDÉLYBEN ÉS MAGYAR ORSZAG- | BAN ÉLT TUDÓS EMBEREKNEK, NEVE- | ZETESEBBEN A'KIK VALAMI, VILAG ELEI- | BE BOTSÁTOTT IRASOK ALTAL ESMÉ- | RETESEKKÉ LETTEK, 'S JO EMLÉ- | KEZETEKET, FEN- HAGYTAK HISTORIAJOK”. Még a patrióta nemes önérzete is ugyanazon a helyen jut kifejezésre a latin és a magyar címlapon: „FRANCISCUS SWEERTIVS ANTVERP. | PRO SVO IN PATRIAM | ET LITERAS ADFECTV | DIGESSIT ET VVLGAVIT.” „MELLYET | SOK ESZTENDÖK- | ALATT. NEM KEVÉS | SZORGALMATOSSAGGAL EGYBESZEDEGETT, ÉS AZ | MOSTAN ELÖKNEK, 'S EZ-UTAN KÖVETKEZEN- | DÖKNEK TANUSAGOKRA, 'S JORA-VALÓ FEL- | SERKENTÉSEKRE KÖZÖNSÉGESSÉ TETT | F. T. S. BOD PÉTER. A' M. Igeni Ekklefiában a' KRISTUS Szolgája.”

A két címlap egyezése természetesen nem pusztán véletlen műve. Bod Péter, ki esztendőket töltött Hollandiában, szemmelláthatóan a németalföldi tudóst követte, nem is csak könyve címében, hanem beosztásában, a betűrendes írói lexikon életrajzi és bibliográfiai szempontjaiban is. Ezzel pedig legalább egy ponton konkrét adat igazolja Bod Péter tudományos tájékozódásának németalföldi forráshelyét, melynek jelentőségét legutóbb általánosságban, még konkrét adat ismerete nélkül, Kenyeres Imre emelte ki (*A magyar irodalom-történetírás fejlődése a XVIII. században*. 1934. 32. l.). *Waldapfel Imre.*

Ferenczy Teréz kiadatlan költeménye.

Ferenczy Teréz Ó. *ne kérdjétek*... c. kiadatlan költeményét egy emlékkönyvből kiszakított lapon találtam. A verset a tragikussorsú, fiatal költőnő legjobb barátnőjének, Bulcsú Pálné, szül. Kozma Borbálának emlékkönyvébe írta. A kéziratot Ágner Lajos *Ferenczy Teréz emlékezete* (Balassagyarmat 1903.) c. munkájának „Bulcsú Pálné úrnőnek” dedikált példányával együtt, Bulcsú Pálné unokája Fábian Kálmán 1908. okt. 6-án Révay Sándor szécsényi ügyvédnek ajándékozta. Révay Sándor a kézirat ügyében Ágner Lajoshoz fordult, aki levelében a vers hitelességét megerősítette. Ferenczy Teréz

kéziratát és Agner Lajos válaszát Révay a jelzett könyv 164. és 165. lapjára ragasztotta.

Agner Lajos levele Révay Sándorhoz:

Bp., 1909. dec. 6.

Igen tisztelt Ügyvéd Úr!

A beküldött névalírás teljesen azonosnak mutatkozik a birtokomban levő aláírással.

A verstöredék oszmei menete és verselési technikája is, úgy látszik, egészen a Ferenczy Terézé. „S milliomszor megátkozza Csaló-közt“, — ez a sor Lajos testvére elestének helyére vonatkozik. Az én hét év előtt írt könyvemben, igaz, Buda van írva; ez azonban téves adat. Biztosan ma sem tudom, Ferenczy Lajos hol esett el, mert a nyert szó — és levélbeni információk a legellentétebb adatokat adták nekem.

Hol tetszett találni ezt a verset?...

Ügyvéd úrnak kész szolgálja

Agner Lajos.

Agner Lajos tévesen ír verstöredékről. A költemény kétségtelenül befejezett. Emlékkönyvbe különben sem szoktak verstöredéket írni. Azt sem vette észre Agner, hogy a kéziratos költemény tárgya, első versszakainak gondolatmenete, sőt néhány sora szószerint is megegyezik a költő *Kasszandra* c. — Agner könyvében is megjelent — versével. A *Kasszandra* c. költemény első két versszakát, ahol a szószerinti egyezések előfordulnak, itt közlöm.

Kasszandra.

Ne kérdjétek, részvétlen emberek,
Titkos bánatom gyilkoló okát.
Mulatni azon, hogy én szenvedek, —
Mi jogotok van: én nem látom át.

Kérdéstek úgy bánt! rá még nem feleltem.
Minek? Hisz azt ti meg nem értitek.
Amidőn búsan, keserűn nevettem,
Láttátok-e, hogy szívem mily beteg?

Ferenczy Teréz kéziratos költeménye:

Ó ne kérdjétek...

Ó ne kérdjétek részvétlen emberek,
Hogy én miért, és ki után kesergek?!
Ó ne kérdjétek, hogy mért főd sötét gyász;
És hajlékomba öröm mért nem tanyáz?!...

Kérdéstek úgy bánt!... 's rá még nem feleltem;
Csak mindég búsan keserűn nevettem:
De tudjátok hát meg keserveim okát.
Ki tárom lányok bús lelkeim lapját;

Ahol vérrel van írva minden betű!
Tartalma rövid, igaz, és egyszerű:
Gúnyolni valót kisérem találhat ott,
Imi előtökbe tárom a szent lapot. —

Ott hol az önkény' sirja emelkedik;
 És a' föld honfi vérrrel keveredik,
 E' nagy sírba nyugszik az én halottam,
 Akit egész mostanáig gyászoltam. —

Gyászoltam, és gyászolni is fogom őt,
 Még az Isten nem hoz ránk jobb jövőndöt:
 De úgy, — hiszen nem is mondtam, hogy ki ő?...
 Kit elrabolt tőlem a zord temető:

Őt vesztettem el a' kedves jó testvért,
 Ki el vérzett hazánk szabadságaért;
 És tán nincs még fejfája sem szegénynek:
 De nem csuda, ki tenne egy honvédnek?!

A' ki tenne sírhalmától mesze van;
 És nincs a' ki megmutatná, hogy hol van?!
 Távolság éli bús napjait könnyek közt,
 S milliomszor megátkozta Csaló-közt.

Ő de nem! nem átkozom azon helyet,
 Mely már ifjú tetemének nyújt enyhét;
 Szálljon inkább ezer áldás a' tájra,
 Hol ő küzdött, 's izzadt véres csatákba!...

Ne kérdjétek hát mért vagyok szomorú.
 S mért ül halvány bús arcomon gyászború.
 Meghalt anyám is!... a' kedves jó Anya:
 Mert e' honnak eltűnt bájló esillaga!...

Oet 9ik. 850.

Ferenczy Teréz.

Bikácsi László.

Egy régi levél Dóczy Jenő hagyatékából.

Felejthetetlen barátom, Dóczy Jenő, úgy rendelkezett, hogy kapott leveleit s az édesatyjához írottakat halála után meg kell semmisíteni. Kézirati hagyatéka hozzám jutott (ez ma szülővárosa, Nagykőrös ref. gimnáziumának birtokában van) s a levelekre vonatkozólag eleget tettem az ő többek előtt nyilvánított akarataának. Mindössze egy párat tettem félre közülök. Azokat, amelyek tárgyuknál és írójuk egyéniségénél fogva különösebb és általánosabb értékűek s amelyek, ítéletem szerint s boldogult barátom lelkületét ismerve: az ő volt lelki magatartásával sem ellentétben (és a levélírók jó-hírének minden sérelme nélkül), az irodalomtörténetbe kívánkoznak. Ilyen, egy pár mással együtt, kiváló költőnk és műfordítóknak, Szabó Endrének Dóczy Jenő atyjához, Dóczy Imréhez, a későbbi nagynevű, sztoikus jellemű klasszika-filológushoz és pedagógushoz írt ifjúkori, alább közölt levele.

Szabó Endre a sárospataki kollégiumban osztálytársa volt Dóczy Imrének. Sárospatakról német szóra ment a híres-neves késmárki ág. h. ev. líceumba felsőbb diáknak. Mint meglegedélyű ifjú, fenntartotta a baráti viszonyt sárospataki diáktársaival, különösen legbizalmasabb barátjával, Dóczy Imrével. Ő is, mint ezidőtájt és később, akárhány más magyar diák, a Késmárktól félóránnyira fekvő Leibitzon lakott s e kies-hangulatos városkából járt be a líce-

umba. Szabó Endre levele közvetlen, frisshangú kitérása az ő barátkozó lelkének és elevenszellemű diákélményeinek. S ami sorait különösen vonzóvá teszi: a serdülő ifjú szerelmi ébredésének novellisztikus kedvességű rajza s az iránta érdeklődő drága-szép cipszer kisasszonyok naív-bájos leányos izgalma. Stílusán rajta van a jellemző azonkori bélyeg és diákos frazeológia s a friss-harmatos ifjúság édességes lelki zománca. De szóljon a levél magáért:

Leibicz, 1867. szept. 28.

Kedves Imre Barátom!

Megengedj, hogy ily későn fogtam tollat neked levelet írandó, de Fortuna kocsisom igen furcsán viseli magát, s most jobbra, majd balra hajt! No, de föl is teszem baráti szívedről, hogy nem enged helyet magában azon balvéleménynek, mintha meghültem volna irántad. Sőt inkább (a francia úgy mondja, hogy: au contraire) a távolság még jobban vonz feléd!

Ellenben magam is oly egoista vagyok, hogy azt szeretném, ha minél többször foglalkoznál emlékeimmel!

Pompás élet van itt, csak egy ami hiányzik, s az? hogy nem ti veletek vagytok!... A tanításokon oly fesztelen viszony uralkodik tanár és tanítvány közt, hogy ha a tanár valamit mond, egy pajkos fiú mindig élceket mond rá, amin természetes a tanár is jóízűt nevet. Aztán nincs itt az ember úgy megkötte, hogy ki szerint tanulja valamelyik tudományt, hanem kinek hogy tesszik, pl. a történetet a VII. osztály tanulja Hunfalvi, Beck, Schröck, Somosy és még egy német történész szerint. A tanár egész héten csak magyaráz s szerdán kérdez (no már csak a történetből).

Hm! írnék még én valamit! De írok is, hiszen úgy hiszem meghitteim nekem is azok, akikkel összeköttetésben vagy!

Barátom, egy érdekes kalandlángolatot készítek. Egy vasárnap este Kézsmárkon időztem, s bemutatattam magamat egy néhány leánynak. Én különösen egynek tettem a szépet, neve: Zrimáni Adél. Hejh! pajtás, be szép egy isteni teremtés, — nem terem olyat Zemplén. Gyönyörű barna, piros, karcsú, sugártermetű silphid, olyan barátom, a melyet az ember csak álmódhat s mi tagadás? én komolyan elvesztém azt a kopogó szerszámot, amit úgy neveznek, hogy: szív.

Ezen estétől kezdve mindig csak az volt törekvésem célja, hogy közelében lehessen. Az alkalom kínalkozott. Nagyszerű temetés volt, a milyen 30 évben egyszer szokott lenni Kézsmárkon. Én mindjárt spuriussal voltam arra, hogy az én ideálom jelen lesz, s kiballagtam Kézsmárkra. Legelső teendőm volt: egy steckert* vettem, s nyakamba akasztván, elkezdém a vizsgálódást. Eleinte minden siker nélkül jártam keresztül az utcát, nem lelém őt sehol. Fölmentem tehát egy tanulóhoz, aki éppen vis-a-vis lakik vele s egy csibukra gyujtva, kikönyököltem az ablakon. Hasztalan... Hanem nem soká kelle várnom, egy barátnéja, ki éppen nála volt, készülvén a temetésre, az ablakhoz jött s kinézvén, engem észrevett. Mindezt jól láttam, de bosszantott, hogy tüstént elhagyá a helyét, hanem alig bocsátottam egy pár bodor füstöt mérgemben, ime egy sereg leány jött helyére, — (köztök Adél) — s kíváncsian néz-

* Stecker, Feldstecker = látszó, gukker.

tek azon ablakra, hol én könyököltem ki, köszöntem kezemmel, — ők viszo-
nozták. No már csak ez is minő csiklandós, úgy-e? De jerünk tovább! Én a
temetési menethez csatlakoztam, ők pár percczel később szintén azt tevék, de,
— óh! malheur! nem tudtam hozzájuk jutni a nagy tolongás közt, mert tud-
nod kell, hogy egy nyugalmazott tábornok temetése volt, s egy ezred katoná-
ság is volt a kísérettel és a Lőcsei katonai zenekar.

Beértünk a templomba. Ott mintegy 10 lépésre megálltam tőlök, s gyö-
nyörködtem Adél bájaiban. Egyszer csak észrevesz egy barátnéja s egyiknek
is másíknak is tudára adja, hogy amott áll né! Mindjárt egy sereg angyalfő
nézett felém s én ki nem állhatám a szemostromot, az oltárra bámultam.
Majd, hogy megtudjam, vajon igazán engem spectáltak-e, a karzatra osontam
s onnan láthattam, mint forgatták fejüket, hogy hová lettem. Bizonyos vol-
tam. Lejöttem hát, s éppen hátok megett helyet foglaltam, gondolhatod,
mindjárt elkezdődött a discours, notandum, ez nem lehetett felőtölő, mert annyi
volt a népség, hogy fele a templom előtt várt. — — Pont. — Most azt kér-
ded, hogy miért hordtam én mindezeket elő? Hát csak azért, hogy megmutas-
sam, hogy érdeklek, s hogy ne rázzad a fejed, ha azt mondom, hogy: nem-
sokára szerelmet esküszünk egymásnak... Hja barátom, ez nagyon termé-
szetes. Különben is szegény fejem most is a legnagyobb szoknyahősnek tart-
ják itt, hadd adjam hát egy élő tanujelét! Mihelyt elsül a dolog, actu tudósít-
lak, ha ugyan érdekelni fog téged, amit nekem el ne mulassz megírni... Még
hozzá tartozik az is, hogy mindennap ötször, hatszor megyek a trafikába
szivarért, amely éppen abban az épületben van, a melynek emeletjén Adél
lakik s hogy iszonyú költő lett belőlem, csak azért szurkoltam, hogy még
ezt a levelet is versbe írom meg neked!...

Szerető barátod

Szabó Endre

Már most megengedj, hogy még e kis tért üresen hagyom, de megyek
Jászay Miskához névestére.

Sz. Endre

A helyesíráson. pontjelzésem semmit sem változtattam.

Földessy Gyula

Hírek.

Horváth Cyrill. (1865—1941.) Régi irodalmunk legalaposabb ismerője,
kódexeink egyik legkiválóbb bűvára költözött el vele az élők sorából. Szilády
Aron után, Katona Lajos mellett az ő nevéhez fűződik középkori irodalmunk
legtöbb tudományos eredménye. Számtalan dolgozatban tárta föl legendáink
forrásait s hatalmas kötetben írta meg *A régi magyar irodalom történetét*
Mikes Kelemenig (1899) és újszerű szintézisben rajzolta meg annak útját a
reformációig (1891). Munkásságának egyik legmaradandóbb alkotása a Régi
Magyar Költők Tára I. kötetének új, 2. kiadása (1921); ebben a mintaszerű
forráskiadásban gazdag tudásával világitotta meg költészetünk kezdeteinek
nem egy homályos kérdését, különösen az egyes versekhez készített jegyzetek-

ben. Utolsó tanulmányában tartalmas emlékbeszéd keretében Szilády Áron pályáját és tudós eredményeit mutatta be (IK. 1940). Folyóiratunk is kegyeletos tiszteletadással emlékezik munkatársára.

Szenczi Molnár Albert sírja a kolozsvári házsongárdi temetőben. Mult év októberében, a reformáció emlékünnepeinek napján avatták föl a kolozsvári házsongárdi temetőben Szenczi Molnár Albert síremlékét. A református teológia tanárainak és ifjúságának kezdeményezéséből a hányatott életű tudós és költő sírját ezentúl egyszerű, de művészi faragott kalotaszegi fejsze díszíti. Kegyeletteljes áldozat ez az esemény a nagy zsolttáros emlékének és egyben jele annak a megbizonyosodásnak, hogy Szenczi Molnár Albert ott nyugszik a kolozsvári *szegények temetőjében*. A sír holléte sokáig kérdéses volt, bár nem mindig állott jeltelenül. Szathmári Pap Zsigmond és id. Herepei János még látta síremlékét. Dézsi Lajos 1898-ban újra fölhívta a figyelmet arra, hogy Szenczi Molnár bolyongásai után Erdélybe, Kolozsvárra tért vissza örök pihenőre, nyughelyét tehát ott kell keresni. A kilencszázas évek elején Török István, majd Kelemen Lajos meg is találta Szenczi Molnár fiának, Jánosnak sírhelyét a temető alsó részében. Végül Herepei János alapos levéltári kutatások nyomán szinte kétségbevonhatatlanul megállapította, hogy a két Szenczi egy sírban nyugszik. Ezzel eloszlott a homály Szenczi Molnár Albert sírja felől s a felállított fejsze tanúbizonyossága annak, hogy az utókor kegyeletteljes érzéssel fordul a nagy költő emléke felé.

„**Összes versek.**” Könyvnapjaink kedves meglepetései régiek, és újabb nagy költőink verseinek teljes gyűjteményei. Ez eléggé nem dícsérhető gondolat alapján mindenki egy helyen, egy kötetben kaphatja meg a költő sokszor 8—10 nehezen hozzáférhető könyvének anyagát, hogy ezáltal is könnyebben nyerhessen képet az író teljes munkásságáról. Az idei könyvnap legnagyobb sikere *Vörösmarty* műveinek izléses kiállítású kiadása volt; egy kötetben vannak a lírai és epikai művek, Brisits Frigyes gazdag gyűjtésével és a legújabban előkerült versekkel teljessé téve. A 2. kötettel *Juhász Gyula* verseinek színes csokra is teljessé lett Páku Imre gondozásában. A *Gyóni Géza* kötetében megjelent költeményeket Gyóni (Szólár) Ferenc gyűjtötte össze, a könyv végén a versek keletkezésének jól használható kronológiájával. *Reményik Sándor*. *Sík Sándor* és *Mécs László* költeményeinek változatos és sokrétű gyűjteménye nagymértékben előmozdítja a három kiváló költő szélesebbkörű elterjedését és egyébként is általános népszerűségét.

A Pesti Hírlap és kora. Kossuth újságjának százéves fordulója alkalmából a címen rendezett kiállítást az Orsz. Széchényi Könyvtár. Bemutatták a nevezetes újság első évfolyamának címlapját, valamint egyik lapját egy a cenzúra által törölt, illetve megkurtított cikk Vörös Antalnak, Kossuth titkárának gyűjteményéből való eredeti kefelevonatával, továbbá a *Hetilap* című folyóiratot, amelyben Kossuth cikkei a Pesti Hírlaptól való eltávolítása után megjelentek, majd a Pesti Hírlap ellenlábás újságját, a *Világot*, *Budapesti Híradót*, *Nemzeti Újságot* és *Jelenkort*. Külön tárlóban a Pesti Hírlap nyomán keletkezett vitairodalom legnevezetesebb termékei: a *Kelet Népe*, Kossuth *Felelete*, Desselwffy Aurél *X Y Z*-könyve, Fáy András *Kelet Népe Nyugoton* című röpirata, végül Széchényi István *Politikai Programja* és *Adó*, valamint

Két garas című cikksorozatainak első könyvalakú kiadása. A vita főszereplőinek egykorú rezmetszetes arcképei is láthatók. Végül a Pesti Hirlap 1848. március 17-i számával zárul, első lapján a Talpra Magyarral és egy egykorú képes hetilap fametszetes rajzaival a március 15-i eseményekről, és a szabadságharc három jellegzetes újságja: a Bajza szerkesztette *Kossuth Hirlapja*, a *Március Tizeötödike* és a felelős minisztérium hivatalos lapja, a *Közlöny*. A kiállítást *Dezsényi Béla* és *Supka Ervin* rendezték.

Elhunytak.

ANDRASSY KLÁRA (szerémi hg. Odescalchi Károlyné, csikszentkirályi és krasznahorkai gr.), szül. Budapesten 1898. január 7-én, megh. Raguzában 1941. április 12-én repülőtémadás következtében. — R. k. Riportokat írt kül. bpi lapokba. 1938-ban a párizsi *L'Ordre*, a kopenhágai *Politiken* és a bpi *Ujs.* munkatársaként bejárta a köztársasági Spanyolországot.

BACZONI GEZA, hírlapíró, megh. Kolozsvárt 1941. áprilisában. — Pol. cikkeket írt erdélyi lapokba.

BALOGH JÓZSEF, hírlapíró, megh. Hódmezővásárhelyen 1941. júniusában. — Szerk. a *Hódmezővásárhelyi Népiújs.*-ot és a *Karikás* c. élelaptop. Egyik sajtó alá rendezője volt Pócsy Mihály: *Versek* (Hódmezővásárh., 1936) c. kötetének.

BENCZUR BÉLA, ny. főisk. tanár, szül. Kassán 1854. április 6-án, megh. Budapesten 1941. jún. 14-én. — Ev. 1881—1919. a bpi Iparműv. Főisk. tanára volt. — Esztétikai jellegű munkája: *A művészeti ipar és a dekoratív művészetek stílusa*. Bp., 1897.

CHOLNOKY LASZLÓNÉ, l. *Furkó Mária*.

DINGHA SANDOR (nagygyeeri és kosztolányi), ny. gimn. tanár, szül. Csejtén (Nyitra vm.) 1871. szeptember 2-án, megh. Gyömrőn 1941. májusában. — Ev. A teológiát Pozsonyban, az egyetemet Kolozsvárt végezte, ahol 1903-ban tanári oklevelet szerzett. 1898-ban Kisújszálláson, 1901/3. Pozsonyban volt h. tanár, majd mint r. tanár a pozsonyi áll. főreálisiskolában s 1919-től a szekszárdi áll. főgimn.-ban működött. — Cikkei és versei 1891-től: *A Mi Otthonunk*, *Gondolat*, *Nyugatmorsz.* *Híradó*.

EMBERY ÁRPÁD (szeödeörkényi), ny. r. k. gimn. ig.-tanár, szül. Kolozsvárt 1863. január 4-én, megh. Székelyudvarhelyen 1941. április 21-én. — Tanulmányait Kolozsvárt elvégezvén, 1886-ban a székelyudvarhelyi r. k. gimn. gör.-lat. szakos tanára, majd 1909-ben időközi választáson Kossuthpárti programmal Oláhfalú orszgyül. képviselője lett. 1910-ben a nemz. munkapárti Daniel Gáborral szemben kisebbségben maradt. 1924-ben igazgatói címet kapott s 1928-ban nyugdíjazták. — Versei és tárcái: *Cstki Lapok*, gyulafehérvári *Közművelődés*, *M. Lapok*, *Székely Közélet*, *Szépirod.* *Kert* és *Udvarhelyi Híradó*, mely utóbbinak két ízben fel. szerk. is volt. Ifjúsági színművei: *Tróju pusztulása*; *Megfordult világ*; *A legszebb nász*. Leford. versekben *Ilro és Leandert*. — Betűjegye és álnevei: Delfin; E. A.; Senior; Táti.

ENGEL MALVIN (özv. Sásdy-Schack Béláné), ny. kir. tanker. főigazgató. özvegye, szül. Miskolcon 1868-ban, megh. Budapesten 1941. május 4-én. — Szülők: E. Samu, Neumann Franciska. — Munkája: *Elkészt versek*. Bp (ny. Újpest), 1939.

ESZTERGALYOS JANOS, fel. szerkesztő, szül. Dunaföldvárt 1873 december 4-én, megh. Budapesten 1941. május 4-én. — R. k. Eredetileg vas-munkás volt. 1922/26. Pécs városa nemzetgyűlési, 1926/39. országgyűlési képviselője volt szociáldemokratapárti programmal. — Előbb kiadóhiv. tisztviselője, majd fel. szerkesztője volt a *Népszarvának*.

FORGACS GYULA, ref. lelkész, szül. Léván 1879. szeptember 7-én, megh. Budapesten 1941. június 8-án. — Középiskoláit a lévai piaristáknál, a teológiát Bpen és Edinburghban elvégezvén, egy ideig Bpen volt segédlelkész, majd 1906-tól a skót misszió másodlelkéze. 1910-ben Perceen (Révai szerint Pécelen), 1924-ben Sárospatakon lett r. lelkész s mint ilyen egy időben tiszánineni püspökjelöltként is emlegették. 1933 áprilisában ismét Bpre került a skót misszió vezető lelkészének. Főszerk. volt a *Reformáció és Ref. Igehirdető* c. folyóiratoknak. — Hitbuzgalmi és szépirod. jellegű munkái: *A vér.* (Koszorú. 160.) Bp., 1910. — *Ötven év Kínában.* (U. o. 176.) U. o., [1911]. — *Az élet reggelén.* Elmékedések. (Prot. Ifj. és Néptár. 5/6.) Debrecen, 1912. — *Hogy lehetsz nagy ember?* (U. o. 22.) U. o., 1912. — *Jeruzsálem pusztulása.* (U. o. 48.) U. o., é. n. — *Afrika hősei.* (U. o. 72/3.) U. o., é. n. — *A nagy Heródes és utódai.* (U. o. 84.) U. o., é. n. — *Lelki próba.* Imák, elmékedések, tanácsok... ref. ker. sz. Bp., 1920. — *Vigasztaló trás.* (Kisgyermek halálára.) (Családi Ktár. 4) U. o., 1922. — *A templom nélküli város.* Írta Henry Drummond. Ford. U. o., [1922]. — *Világosság útja...* Írta T. B. Bishop. Átd. U. o., é. n. — *Mili és nagybátyja.* Elb. Írta Amy Le Feuvre. Ford. U. o., é. n.

FURKÓ MARIA (Cholnoky Lászlóné), áll. p. fiúisk. tanár, megh. Budapesten 1941. június 12-én. — 1906-ban ment férjhez. Előbb magán p. leányiskolája volt Brádon, halálakor az egri áll. p. fiúisk. tanára volt. — Meséket és elbeszéléseket írt. Így *Az Ujs.* (1907), *Orsz.-Vil.* (1907).

HORVATH KAROLY (GYÖRGY), dr. teol., m. k. kormányfőtan., bencés perjel, szül. Sopronban 1884. december 22-én, megh. Celldömölkön 1941 áprilisában. — A teológiát Bécsben elvégezvén, 1908. szentelték pappá 1910/16. az egyháztört. és erkölcsstan tanára volt a pannonhalmi főiskolán, 1916/22. főapáti titkár Pannonhalmán, 1923-tól lelkész s 1930-tól egyúttal perjel Celldömölkön. — Szentbeszédei: *Sz. Gellért* (1912/4).

JUHOS JANOS, volt hírlapíró, szül. Nádszegen 1898-ban, megh. Budapesten 1941. június 28-án (temetés napja). — Szülők: J. János, Gombos Magdolna. Nyáry László néven írt munkái: *A világháború hadi folyóiratai és újságjai.* (Bp., 1933.) — *Kegyelmes urak között a gyűjtőfogházban.* A polit. túsok élete és sorsa az 1919. é. n. kommunben. (Nyáry László könyvei. 8.) U. o., 1936.

KEMÉNY ÁRPAD (magyar-gyerő-monostori br.), ny. főispán, nagybirtokos, szül. Szilágycsövesen 1864 (Sturm) v. 1866 (választói névj.)-ban, megh. Budapesten 1941. június 17-én éjjel. — Ref. Szülők: K. Albert br.,

alsó-draskóczi Morvai Zsófia. A jogot Kolozsvárt elvégezvén, szilágy- és alsó-fehérvmi birtokain gazdálkodott. 1906—10. Alsó-Fehér vm. főispánja, 1917/9. a főrendiház alelnöke volt. — Ifjabb korában verseket is írt, így kolozsvári *Ellenzék* (1891); vezércikkei: *Ellenzék* (1904, 06), *Morsz.* (1905, 16), kolozsvári *Ujs.* (1906), *P. Napló* (1912/3, 16).

KORNICZKY-TURY DEZSŐ GYÖRGY, író, megh. Budapesten 1941. április 2-án (temetés napja). — R. k. A M. Nemz. szerint több verskötete van. A M. Nemz. Múzeum katalógusában és bibliográfiáinkban egyikük sem szerepel!

LIGETI PAL, építész és festő, szül. Budapesten 1885. május 29-én, megh. u. o. 1941. június 23-án. — Izr. Szülők: L. (1884-ig Löwi) Vilmos tőzseügynök, Hirschler Anna. Mint építész 1912 óta működött s több gyárat, bérházat és villát emelt Budapesten és vidéken. Mint festő és grafikus 1903-tól állított ki a Nemz. Szalónban. — Művészetfilozófiai munkája: *Új Pantheon felé.* Bp., [1926]. (Böv. ném. kiadása: *D. Weg aus d. Chaos.* München, 1931.)

NAGY IMRE, hírlapíró, szül. Tasnádon (Szilágy vm.) 1882-ben, megh. Budapesten 1941. április 25-én hajnalban. — Izr. Szülők: Fischer Abrahám, Jeremiás Fanny. A század elején került Budapestre, ahol előbb az *Ustökös*, majd *Az Ojság* c. élcslap szerkesztője volt. Versei 1906-tól: *Egyenlőség*, *M. Nemz.* (1906/7), *Orsz.-Vil.* (1906), *M.-zsidó alm.* (1911), *Mult és Jövő* (1911—) stb. — Munkái: *Versek.* Bp., 1907. — *Meló diák.* Versek. U. o., 1909. — *Ustökös-album.* Szerk. U. o., 1909. — *Komédiák.* Aktuális apróságok. U. o., 1911. — *Nevető kortársak.* Aktuális apróságok. U. o., 1911. — *Vilmos császár nevet.* A legjobb aktuális viccek. U. o., 1916. — *Béla főherceg.* Reg. U. o., 1917. — *Igy trom én az Ojságot.* U. o., 1921. — *Hagada.* U. o., 1924. — *Bölcs rabi a mellényzsebben.* U. o. 1925. (3. füz.) — *Frank-Hagada, avagy egy szédereste a Markóban.* U. o., 1926. — *Móricka az ő mulatságos viceivel.* U. o., [1926]. — *Dr. Klein.* Vidám reg. [U. o., 1927]. — *Kohn és Grün a mellényzsebben.* [U. o., 1928]. — *Ötezer vice.* U. o., 1932. (5 köt.) — *Versei.* U. o., (1933). — *Viccei.* U. o., 1934. (4 köt.) — *Szegény Antal két szerelme.* Reg. U. o., (1934). — *Zsidó közmondások.* U. o., [1935]. — *Holtak derese.* Versek. U. o., 1940. — Allítólag ő írta Nagy Irma álnéven a következő regényeket is: *Bűnös szerelmek.* Egy úrileány vallomásai. 1/2. kiad. Bp., 1908. — *Sötét bűnök.* Egy úrileány szerelmi vallomásai. U. o., 1908. — *A szerelem színháza Párisban.* Nagy Irma utolsó könyve. U. o., 1908. (3. kiad. u. o., 1909.)

NEMES (1885-ig Nerhaft) ANTAL, dr. jur., vál. püspök, ny. r. k. plébános, szül. Budapesten 1855. február 13-án, megh. u. o. 1941. június 28-án. — Eredetileg ügyvédnek készült s elvégezte a jogot. Mint ügyvédjelölt 27 éves korában beállt kispapnak s Bécsben elvégezvén a teológiát, 1885-ben pappá szentelték. Előbb káplán, majd 1898—1936. plébános volt a budavári plébánián. 1899-ben pécsi c. apát, 1905-ben pápai prelátus és 1912-ben makáriai vál. püspök lett. — Utirajzai: *M. Allam, Vas. Ujs.* (1909); elbeszélései: *M. Szle* (1893).

NYARY LASZLÓ, l. *Juhos János.*

ODESCALCHI KAROLYNÉ, l. *Andrássy Klára*.

RÓSA ELEMÉR, hírlapíró, szül. 1883 körül, megh. Pozsonyban 1941 júniusában (58 éves). — Első versei 1917-ben jelentek meg a *Nyugatmorsz. Híradó*-ban. B. munkatársa volt e lapnak, majd utódjának, a *Híradó*-nak s végül a pozsonyi *Esti Ujs.*-nak.

SALA DOMOKOS, rádióbemondó, szül. Apanagyfalun (Szolnok-Doboka vm.) 1898 körül, megh. Budapesten 1941. április 9 en (43 éves). — Ref. Eredetileg színész volt, majd a budapesti rádió bemondója. Székely jeleneteket és trófiákat is írt. — Munkája: *A cigányper*. Vidám jel. (Föv. és Vid. Szính. Műs. 79.) Bp., 1934.

SERTŐ KALMAN, szül. 1912 körül (s nem 1908, mint *Az Est 1938. hármaskönyre* írja), megh. Gyalun (Kolozs vm.) 1941. június 16-án reggel (29 éves). — 18 éves korában katona lett Pécsen s itt kezdett írogatni. Ekkor fedezték fel mint „östehetség“-et és br. Hatvany Lajos támogatásával felkerült Budapestre, ahol különböző hetilapokban jelentek meg versei. Munkatársa volt az időközben megszűnt *Társadalmunk* c. baloldali lapnak s úgy látszik ebben jelentette meg Féja Géza szerint (Morsz. 1941. VI. 19. e. sz.) „izléstelen“ önéletrajzát. Utóbb átcsapott a szélsőjobboldali (nyilas) lapok versírójának. Évekig betegeskedett s gégetuberkulózisban halt el. — Munkái: *Falusi pillanat*. Versek. Bp., (1933). — *Aranykapu*. Versek. U. o., (1939). — *Esett a hó...* Versek. U. o., 1939. — *Gyászjelentés*. Versek. (Bólyai Könyvek.) U. o., (1940). — *Ilyen az élet*. Elbek. (U. o., 1940.)

SZABÓ NANDOR (nemes), okl. mérnök, ny. min. tanácsos, az Orsz. Kaszinó gazdája, szül. Ragályon (Gömör vm.) 1871-ben, megh. Budapesten 1941. május 6-án. — R. kat. A földművelésügyi minisztériumban szolgált. Nyugdíjaztatása után földköri utat tett s erről szóló füzet: *Utazás a Föld körül*. Kérdések és feleletek fényképekkel. Klny. a Hajózási Hetilapból. Bp., 1934.

SZANTÓ (eredetileg Sauer) RÓBERT, ev. lelkész, szül. Újverbászon (Bács Bodrog vm.) 1891. február 9-én, megh. Maász-Máthé Endre, állítólag meghibbant elméjű gépész golyójától Budapesten 1941. június 28 án. — Középiszkoláit Szászvároson és Szarvason, a teológiát 1910/14. Pozsonyban végezte. Az 1914/8. háborúban mint táborigazdatis lelkész teljesített a különböző harctereken szolgálatot, majd bányakerületi püsp. lelkész volt Budapesten. Ez állásáról lemondván, 1920 elején az akkor szerb megszállás alatt álló Szabadkára került, ahol még ez év szeptemberében r. lelkész lett A megszálló szerbek hazafias magatartásáért többször bebörtönözték s végül 1929-ben kiutasították Jugoszláviából. 1930-ban a bp-kelenföldi ev. egyházközs. r. lelkésze lett. Szabadkai tartózkodása alatt 1920-tól szerk. a *Vándorút* c. ev. kultúrlapot s mint a M. Párt főtitkára 1923/4. a szabadkai *Hírl.* c. napilap főszerk. is volt. — 1908 óta írt kül. lapokba verseket és elbeszéléseket. Mint rádióhítségzőnk is közkedveltségnek örvendett. — Munkái: *A déli régeken*. (Versek.) Bp., 1916. — *Dalok a mélységből*. (Versek.) U. o., 1919. (Előszó kelte 1919. jan.) — *Aszmódi diadala*. Drám. költ. U. o., 1919. (2. kiad. Szabadka, 1926?) — *A viaskodó tavasz*. (Versek.) Szabadka, 1923. — *A próféta szerelme*. Elbek. U. o., 1926. — *Szegények karácsonya. Isten uija*. Ifj. színj. Bp., 1931. — *Szeretsz-é engem?* Egyh. és alk. beszédek és előadások. U. o., 1937. —

A nemz. élet fundamentuma. U. o., 1938. — *Az utolsó óra.* Színművek és jelenetek. U. o., 1938.

SZÉCSI FERENC, dr. jur., kir. közjegyző, a Petőfi Társ. r. tagja, szül. Pesten 1861. május 16-án, megh. Budapesten 1941. május 17-én. — Szülők: Schönberg Armin ügyvéd, Taffler Teréz. A jogot Budapesten és Lipcsében elvégezvén, 1886-ban ügyvédi irodát nyitott a székesfővárosban. A Víg-szính. társalapítója és 1896-tól 1900. X. 19-éig dramaturg igazgatója volt. 1905-ben kinevezték hatvani kir. közjegyzőnek. — 1878 óta sok szépirod. cikket írt kül. bpi napi- és hetilapokba és a *Borsszem Jankó*ba, melynek több népszerű alakját, így a Bukovay Absentiusét is ő teremtette meg. — Munkái: *Bál után.* (Monológok. 22.) Bp., 1889. (Bemut. Nemz. Szính. 1899. X. 2.) — *Legénybúcsú.* (U. o. 38.) U. o., 1892. (Bemut. Nemz. Szính. 1891. X. 9.) — *Kaland.* Dramolet 2 szakaszban. U. o., 1897. (Makai Emillel. Bemut. Népszính. 1897. I. 7.) — *Utazás az özevgyesség felé.* Vígj. 3 felv. (Főv. Szính. Műs. 176/7.) U. o., 1904. (Bemut. Nemz. Szính. 1904. III. 26., németül is Diósy Béla fordításában Prága, 1905. IX. 19. s utána több más osztrák és németbirodalmi színpadon; Irène de Neuville franciára is lefordította.) — *Művész szerelem* (Monológok. 158.) U. o., 1906. — *Derű.* Vál. munkái. U. o., 1912. (3 köt. Porzó [Ágai Adolf] előszavával.) — Önállóan meg nem jelent, színre került ered. és ford. darabjai: *Sára és Bernát.* Paródia 1 felv. Rákosi Viktorral (bemut. bpi Népszính. 1888. XII. 18); *Baba.* Boh. 3 felv. (Nemz. Szính. 1894. II. 16); *Apuska politikai elvei.* Vígj. 1 felv. Irta Gondinet. (Vígszính. 1896. VII. 4); *Eljen a kisiparos!* Eletkép 4 felv. Irta Carlweis. (U. o. 1896. VII. 21); *A hajnali vendég.* Vígj. 1 felv. Irta Siraudin. (U. o. 1899. II. 28); *A színház ördöge.* Vígj. 3 felv. (U. o. 1905. III. 3).

SZENTIMREY LAJOS, dr. jur., ügyvéd, szül. 1898-ban. megh. Sopronban 1941. március végén. — Főszerkesztője és kiadója volt az *Új Sopron-rmegeye* c. napi- és fel. szerkesztője a *Felsődunántúli Hétfő* c. hetilapnak.

SZIGETI GYULA (id.), a Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. elnöki igazgatója, szül. 1879-ben, megh. Debrecenben 1941. március 31-én. — R. kat. Főszerkesztője volt a *Debrecen* c. napilapnak.

TAPAY-SZABÓ (1933 ig? Szabó) LASZLÓ, dr. jur., c. egyetemi rk. tanár, hírlapíró, szül. Szegeden 1874. (s nem mint Szinnyi írja 1877!) június 20-án, megh. Budapesten 1941. május 18-án hajnalban. — R. k. Szülők: Sz. László, Hegedüs Júlia. Szülővárosában gimnáziumot, majd mint más hírlapíró Budapesten jogot végzett. Egy ideig óraadó tanára volt a bpi All. P. Isk. Tanárképzőnek (Pedagogium); 1918-ban m. tanári képesítést szerzett a Tenger-mellék és Dalmácia c. tárgykból a kolozsvár-szegedi tudományegyetemen s 1930-ban megkapta a rk. tanári címet. Még mint gimnazista főmunkatársa lett a szegedi *Gyorstrászati Közl.*-nek. Hírlapírói pályáját 1893-ban a *Szegedi Híradónál* kezdette, de még ez évben a *B. Hírl.*-hoz került. A következő évben visszament szülővárosába, ezúttal a *Szegedi Hírl.*-hoz, de még ez esztendő végén a bpi *Házánk* munkatársa lett. 1896. I. 1—V. 31-éig a nagyváradi *Tiszántúl* fel. szerkesztője volt. Innen átment az *Arad és Vidékéhez* s még abban az évben a *P. Napló*hoz. 1898-ban a *P. Hírl.*, 1901-ben a *B. Hírl.* és az *Esti Ujs.* b. munkatársa s 1902-től a *Kincses kalendárium* szerkesztője s legfőbb cikkírója lett. Később átment az *Esthez*, melynek segédszerkesztője

volt. Az 1919-i ellenforradalom idején a napilappá átalakult *Uj Nemzedék* főszerkesztője lett, majd 1923-ban kivándorolt az Északamerikai Egyesült Államokba, ahol a Columbia egyetemen a m. irodalom előadója volt. Visszatérve hazájába, a *P. Napló*, majd ennek megszűntetése után az *Ujs.* c. liberális lapok főmunkatársa volt. — Az említett lapokon kívül még igen sok más lapba és folyóiratba írt verseket, elbeszéléseket s ismeretterjesztő cikkeket a tudományok legkülönbözőbb terültéről. Többek közt a *M. Gazdák Szemléjébe* is dolgozott s tőle való Charles Gide: *A fogyasztási szövetkezetek* c. művének m. fordítása (Bp., 1904), melyet Szinnyei László Szabó Lászlónak tulajdonít. — Szépirod. és irodalomtörténeti jellegű munkái: *Kalandozások a filozófia országában*. Szeged, 1893. (Dr. Mephisto álnevéen.) — *Jóka élete és művei*. Bp., 1904. — *Az írás mestersége*. U. o., 1907. — *A modern újságírás*. U. o., 1916. — *Athenaeum*. Ötven év egy irod. és nyomdai társ. életéből. U. o., 1918. — *Szegény ember gazdag élete*. U. o., 1927. (3 köt. önéletrajz.) — *Az újságírás erkölcstana*. U. o., 1930. — *Az amerikai sajtó szabadsága*. U. o., 1930. — A Révai és Ványi lexikonaiban eml. *Irredenták* c. drámai költ. más Szabó László munkája. Szinnyei szerint több regényt fordított a *Legjobb Könyvek* c. sorozatba, de ezek úgy látszik névtelenül jelentek meg s így ma már nem voltak megállapíthatók. En csak egy névvel ellátott regényfordítását ismerem: Bret Harte: *Jim kapitány*. (Szegedi Napló, 1893 : 310. — 1894 : 17. sz.)

THIRRING GUSZTAV (Adolf), dr. phil., m. k. kormányfőtanácsos, a Szfv. Statisztikai Hivatal ny. igazgatója, a M. Tud. Akad. r. tagja, szül. Sopronban 1861. december 25-én, megh. Budapesten 1941. március 31-én reggel. — Ev. Mint a statisztikai, földrajzi és turisztikai irodalom művelője kívül esik folyóiratunk tárgykerén. De megemlítjük, hogy szakirodalmi működésén kívül néhány színes útirajzot (főleg a *Turisták Lapjában*) és elvéve egy pár elbeszélést is (pl. *Aradi Közl.* 1907) is írt. Irod. tört. érdekű dolgozata: *Földr. Közlem.* (1888. Újabb adatok Magyar László életrajzához; 1903. Dr. Jankó János emlékezete; 1936. Erődi Béla), *Föv. Közlem. a Statisztika és Közig. Kör.* (1907. Bpi bibliográfia.) — Megemlíthető könyvei: *Ázsia sivatagjain keresztül*, írta Sven Hedin. (M. Földr. Társ. Ktára.) Bp., 1901. — *Ázsia szívében*. Írta u. a. átd. U. o., 1906. — *Magyar László élete és tudományos működése*. U. o., 1937.

TÓTH BAGI ISTVAN, hírlapíró, megh. Újvidéken 1941 áprilisában a megszálló szerbek kiűzetése alkalmával. — Szerkesztette az ottani *Reggeli Ujs.*-ot.

ULVICZKY FERENC, dr. theol., r. k. plébános, szül. Kőteleken (Jász-Nagykún Szolnok vm.) 1890. szeptember 2-án, megh. Borsodszirákon 1941. június 13-án. — A teológiát Egerben és Bécsben végezte, doktorátust Budapesten szerzett. 1913-ban szentelték pappá. Több évi káplánkodás után előbb mezőcsáti, utóbb borsodsziráki plébános lett. — Cikkei: *Eger, Egri Híradó, Gyöngyös és Vid., Gyöngyösi Néplap, Gyöngyösi Népujs., Jászárokszállás és Vid.*, mely utóbbinak fel. szerkesztője volt. Alneve: Tiszaparti. G. P.

Felelős szerkesztő és kiadó : Kozocsa Sándor. Budapest, VIII. Rákóczi-út 19. 37.843. — K. M. Egyetemi Nyomda. Budapest, 1941. (F.: Thiering Richárd.)